Onderwerp: Begroting 2025

Ons kenmerk: 2024-054848

Nummer.

Elst, 24 september 2024

AAN DE RAAD

1. Voorstel

1. De Programmabegroting 2025 vaststellen
2. De Berenschotrichtlijn op 7,1 fte per 1.000 inwoners vast te stellen
3. De Overbetuwerichtlijn op 7,7 fte per 1.000 inwoners vast te stellen

.

2. Inleiding

Programmabegroting 2025
In de programmabegroting zijn de ambities en de te behalen resultaten uit het uitvoeringsprogramma in combinatie met reguliere activiteiten, voor de jaarschijf 2025 opgenomen.

Rekening houdend met lopende ontwikkelingen en financiële kaders hebben we ten opzichte van de Kadernota 2025 aanvullende uitgaven van per saldo € 3,7 miljoen in 2025, waarvan € 1,2 miljoen structureel en € 2,5 miljoen incidenteel.

De structurele hogere uitgaven betreffen aanvullende uitgaven voor de WMO en Jeugd van € 1,2 miljoen door gestegen vraag naar huishoudelijke hulp, begeleiding en zorgzwaarte bij de Jeugd.

De incidentele uitgaven betreffen onder andere de uitgaven voor personeel ad € 1,0 miljoen. Op basis van de uitkomsten van de benchmark van Berenschot bestaat behoefte aan aanvullende capaciteit. Deze formatie-uitbreidingen zijn incidenteel toegevoegd aan de personeelsbegroting 2025.

Vanwege de ravijnjaren worden deze formatie-uitbreidingen vanaf 2026 opnieuw afgewogen en voorgelegd bij de Kadernota 2026. Een nadere toelichting wordt gegeven in de raadsinformatiememo en informatiebijeenkomst over de Berenschot benchmark formatie en kosten 2024.

Een andere incidentele uitgave ad € 0,7 miljoen betreft de afwaardering van de boekwaarde van basisschool de Meeuwenberg in verband met de geplande nieuwbouw.

Voor de dekking van de € 1,2 miljoen structurele uitgaven, zijn de afspraken uit het coalitieakkoord leidend. Dit betekent dat 30% dekking wordt gezocht door

lastenverzwaring en 70% door beperking van de uitgaven. In de financiële paragraaf van de begroting lichten we de gedetailleerde dekkingsvoorstellen toe.

Het college stelt voor om het incidentele tekort over 2025 van € 2,8 miljoen te dekken uit de algemene reserve.

Sluitende begroting 2025 en tekorten in 2026 - 2028

We hebben een financieel sluitende begroting voor 2025 opgesteld.

	2025	2026	2027	2028
Begrotingsresultaat 2025-2028	**268**	**-6.279**	**-5.710**	**-5.894**

Voor de jaren 2026- 2028, de zogenaamde ravijnjaren, is sprake van een aanzienlijk tekort. Dit tekort wordt met name veroorzaakt doordat de Rijksoverheid vanaf 2026 gemeenten zelf meer belasting wil laten heffen. De Rijksoverheid heeft hierop vooruitlopend alvast een korting opgenomen in het gemeentefonds.

Conform de toezegging bij de Kadernota 2026 zullen we met uw Raad in het 4e kwartaal van 2024 een traject starten richting de Kadernota 2026. Het college acht het van belang om met de Raad vroegtijdig van gedachten te wisselen over de oplossingsrichtingen en keuzes die gemaakt moeten worden om de aanzienlijke financiële tekorten te dekken.

Uitgangspunten
De uitgangspunten voor de opstellen van de begroting zijn de uitgangspunten van de kadernota 2025 die uw Raad in juli 2024 heeft vastgesteld.

Weerstandsvermogen
Op basis van de programmabegroting 2025 bedraagt de ratio van het incidentele weerstandsvermogen 1,9 en is daarmee “Ruim voldoende”. Indien het begrote tekort van 2025 volledig ten laste van de weerstandscapaciteit komt, daalt de ratio naar 1,4. Daarmee is de ratio dan nog steeds ruim voldoende. Ten opzichte van de jaarrekening 2023 is de ratio gedaald, onder andere door het verwachte tekort van € 2 miljoen volgens de 2e bestuursrapportage .

(Bedragen x € 1.000)	Begroting 2025	Begroting 2024	Rekening 2023	Begroting 2023
Risico's	8.965	8.690	8.535	4.586
Eenmalige weerstandscapaciteit	16.819	16.934	18.853	18.636
Ratio	1,9	1,9	2,2	4,1
Kwalificatie	Ruim voldoende	Ruim voldoende	Uitstekend	Uitstekend

De eenmalige risico's liggen hoger dan in de jaarrekening 2023 is opgenomen. De inflatie en schaarste in materialen is nog niet volledig gestabiliseerd, waardoor binnen verschillende projecten meer onzekerheden te onderkennen zijn. Daarnaast wordt rekening gehouden met een hogere indexatie in het sociaal domein, door CAO-ontwikkelingen in de zorg, die hoger zijn dan de IMOC-indexatie.

In de Paragraaf Weerstandsvermogen lichten we de ontwikkelingen van de overige financiële kengetallen verder toe.

3. Doel en beoogd effect

De gemeenteraad heeft het budgetrecht. Met de vaststelling van de programmabegroting stuurt de gemeenteraad op de beleidsmatige speerpunten, stelt budgetten die in 2024 nodig zijn voor de uitvoering van het vastgestelde beleid beschikbaar en vormt zich een beeld van het structurele meerjarenperspectief.

4. Argumenten

1.1 Programmabegroting

Om in aanmerking te komen voor repressief toezicht dient een begroting structureel en reëel in evenwicht te zijn. Dat wil zeggen dat de structurele baten ieder jaar de structurele lasten afdekken en dat de ramingen realistisch zijn. Voorliggende begroting voldoet aan deze criteria.

1.2. Onderzoek Berenschot

Berenschot heeft een benchmarkt uitgevoerd op de formatie en kosten. De uitkomsten zijn een Berenschotnorm van 7,1 en een Overbetuwenorm van 7,7. Het college vraagt de raad om deze twee normen vast te stellen.

Op basis van de uitkomsten van de benchmark van Berenschot bestaat behoefte aan aanvullende capaciteit. Deze formatie-uitbreidingen zijn incidenteel toegevoegd aan de personeelsbegroting 2025. Vanwege de ravijnjaren worden deze formatie-uitbreidingen vanaf 2026 opnieuw afgewogen en voorgelegd bij de Kadernota 2026.

Een nadere toelichting wordt gegeven in de raadsinformatiememo en informatiebijeenkomst over de Berenschot benchmark formatie en kosten 2024 die de raad in oktober 2024 ontvangt.

5. Kanttekeningen en risico's

1.1 Programmabegroting

Het belangrijkste risico is de ontwikkeling van de inflatie en de effecten hiervan op de verschillende uitgaven in de begroting. In de Inleiding is aangegeven dat we de effecten van de septembercirculaire kenbaar zullen maken aan de Raad zodat deze meegenomen kunnen worden tijdens de raadsbehandeling.

6. Financiën

We kennen een sluitende begroting voor 2025 en onze financiële ratio's zijn voldoende. Zie ook de analyse bij onderdeel 2.

7. Duurzaamheid

In de begroting 2025 is aandacht voor duurzaamheid. Met name in Programma 1 Duurzaam en gezond samenleven. Daarnaast is, in lijn met de routekaart duurzaamheid, het thema integraal onderdeel van alle andere beleidsvelden.

8. Vervolg

Planning

- Deadline indienen vragen Raad 14 oktober
- Antwoorden op vragen Raad 18 oktober
- Deadline indienen aanvullende vragen Raad 21 oktober
- Antwoorden op vragen Raad 25 oktober
- Aanleveren moties en amendementen 31 oktober
- Behandeling in de raad 5 november

Communicatie

Er gaat een persbericht uit over de Begroting 2025 na de definitieve behandeling in het college.

Initiatiefnemer, interactievorm en rol gemeente

De begroting 2025 wordt opgenomen in de begrotingsapp. Deze is voor inwoners gemakkelijk te raadplegen.

Evaluatie

Periodiek wordt de planning & controlcyclus geëvalueerd met de auditcommissie.

HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS,

de gemeentesecretaris	de burgemeester
N. van Hooy	R.P. Hoytink-Roubos

9. Relevante stukken

1. Programmabegroting 2025
2. Concept-Raadsbesluit Programmabegroting 2025

Portefeuillehouder: Wethouder Rik van den Dam

De behandelend ambtenaar is Jouke Haringsma. Technische vragen dienen uiterlijk donderdagmorgen om 08:00 uur voor de betreffende politieke avond te worden gesteld via griffie@overbetuwe.nl